

Pall pole prügi!

Eestis harrastab tennist üle 10 000 inimese. Iga-aastaselt võetakse purkidest välja ca 130 tuhat uut tennisepalli. Enamust kasutatakse väljakul vaid 4-5 korda ja pärast rändab kolmandik olmeprügisse. Keskkonnateadlikkuse tõstmiseks algatas Reval Ladies Tenniseklubi kampaania "Pall pole prügi!"

Tekst: Külli Värnik Fotod: Reval Ladies TC

Keskkonnauuringutest selgub, et tennis on üks enim keskkonda kahjustav spordiala. Jättes välja keskkonda otseselt reostava mootorisporti, asub tennis jalgpalli ja golfi järel kolmandal kohal. Kui jalgpall ja golf on esireas pigem väljakute kastmiseks kuluva vee raiskamisega, siis tennis põhimure on pallid. Tennisepalli tootmine on ressursimahukas, neid toodetakse hiigelkogustes, nende kasutusaeg on lühike ja lõplik lagunemine võtab aega 400 aastat.

TENNISEPALLID TAASKASUTUSSE

Tennisepallide taaskasutusele on Ameerikas viimastel aastatel palju tähelepanu pööratud (www.recycleballs.org). Sellest ideest ajendatuna on tenniseklubi Reval Ladies koostöös tenniseliidu ja Roheitiigri ka Eestis algatanud kampaania, mille eesmärgiks on teavitada eelkõige tennisemängijaid, aga ka avalikkust tennisepallide keskkonnakahjulikkusest ning leida parimaid mooduseid nende eluea pikendamiseks ja taaskasutamiseks.

Aastaks 2030 peab vastavalt eurodirektiivile jäätmete ringlussevõtu osakaal Eestis kasvama vähemalt 65%-ni. Hetkel on see keskmiselt 35%. Eesmärk vajab järjepidevat tegevust. Jäätmete ringlussevõtuks on oluline jäätmematerjali puhtus, seetõttu peaksid jäätmed olema kogutud eraldi konteineritesse.

KOLME KUUGA 20 000 KASUTATUD PALLI

Märtsi algul paigaldatakse suurematesse tennisikeskustesse spetsiaalsed konteinerid, kuhu kasutatud pallid kogutakse. Lisaks paigaldatakse väljakutele kleebitsid "Pall pole prügi!", mis suunavad palle selleks ettenähtud konteineritesse viskama. Konteinerid tühjendatakse regulaarselt ja kogutud pallid ladustatakse. Logistikaga aitavad koostööpartnerid Ragn-Sells ja Cronimet Nordic OÜ.

Tennisepalli lõplik lagunemine võtab aega 400 aastat.

"Soovime, et inimesed hakkaksid mõtlema prügi kui ressursi peale. Kindlasti on võimalus leida paar korda kasutatud tennisepallidele huvitavaid kasutusvõimalusi. Loodame, et nii sünnib ka uusi äriideid," tutvustas projekti Eva Truuverk Reval Ladies'e tenniseklubist, kes oli ülemaailmseks koristuspäevaks kasvanud aktsiooni "Teeme ära!" üks juhtidest, täna Rohetiigri eestvedaja. „Maakera ressursid on piiratud. Mida varem seda mõistame ja oma tarbimisharjumusi muudame, seda suurem on võimalus, et 100 aasta pärast saavad inimesed endiselt tennist mängida.“

"Pall pole prügi!" esimene etapp kestab mai lõpuni ja aitab aimu saada pallide kogusest, mida taaskasutusse suunata. "Kui mai lõpuks oleme 20 000 palli kokku kogunud ja osale neist uue kasutuse leidnud, loeme kampaania alguse õnnestunuks," lisas ta.

MIDA TEHA KASUTATUD PALLIDEGA?

"Oleme teadvustanud, et kõige rohkem leiavad tennisepallid praegu kasutust koerte mänguasjadena, kuid logis-

tika, kuidas pallid tennisekeskustest lemmikloomapoodidesse või varjupaikadesse jõuavad, puudub. Samuti on kasutatud pallide vastu huvi lasteaedadel ja kunstiringidel. Kampaania käigus loodamegi leida tennisekeskustele väikepartnereid, kellel on soov palle taaskasutada,” ütles Truuverk. “Samas reklaamime tennisepalle kui tasuta toorainet ja otsime aktiivselt koostööpartnerit, et leida elujõuline äriidee pallide ringlusse võtuks või taaskasutuseks.”

Ameerikas valmistatakse purustatud tennisepallidest tennisväljakute aluskatet, samuti on seal kasutusel masinad, mis palle uuesti surve all “täis pumpavad”.

Kampaanial on ka oma koduleht www.pallpoleprugi.revalladies.ee, kuhu saab pallide taaskasutuseks ideid saata. Näiteks Ameerikas valmistatakse purustatud tennisepallidest tennisväljakute aluskatet, samuti on seal kasutusel masinad, mis palle uuesti surve all “täis pumpavad”. Kõik mõtted on teretunud.

Hea tennisemängija! Käitu vastutustundlikult ja keskkonnateadlikult – kasutatud pallid viska spetsiaalsesse pallide kogumiskasti! Nii teed head keskkonnale ja rõõmustad taaskasutuspartnereid.

TENNISEKESKUSED, KUS KONTEINERID ASUVAD

Tallink Tennisekeskus
Rocca Al Mare Tennisekeskus
Tondi Tennisekeskus
Audentese Tennisehall
Tondiraba Tennisekeskus
Karulaugu Spordikeskus
Viimsi Tennisehall
Laagri Tennisekeskus
Airok Tennisekeskus Tabasalus
Veeriku Spordikeskus
Tähtvere Tennisekeskus
Pärnu Tennisehall

MIS ON ROHETIGER?

Rohetiiger koondab keskkonna teemal tiigrihüpet tegevaid ettevõtteid. Üksikisikul aitab orienteeruda keskkonnateemades ja muutuda igapäevast vastutustundlikuks rohetiigriks.

KATRIIN SAAR TEGI KASUTATUD PALLIDEST KUNSTI

Kahekordne Eesti meister Katriin Saar leidis kasutatud pallidele huvitava kasutuse. Kogu elu kunstist huvitatuna otsustas ta gümnaasiumi uurimistöoks enda oskusi proovile panna ja valmistas tennisepallidest kunstiteose “Federer”.

“Minu eesmärk oli luua kunstiteos taaskasutatud materjalidest, et taiesega tõsta inimeste teadlikkust materjalide taaskasutamisest,” tutvustas Saar, keda inspireerisid kunstiteosed Ripley Believe it or not muuseumist, mida ta külastas 2018. aastal. “Taaskasutus on üks parimatest viisidest, kuidas maailmale positiivset mõju avaldada. Viimase kahekümne aasta jooksul on meie tarbimine suurem, kui planeedi ressursid võimaldavad. Ringlussevõtt aitab vähendada jäätmetest tulevat saastet, see nõuab palju vähem energiat ja seega aitab hoida loodusvarasid.”

“Sain Tallinki, Tondiraba ja Laagri tennisekeskustest 2700 äraviskamiseks mõeldud palli, millest 1440 võtsin kasutusse,” rääkis Saar projekti esimesest etapist. Järgmine etapp oli kavandamine – Federeri pilt tuli täppideks töödelda ja kilelõikuriga vastava suurusega täpid lõigata.

“Üleni mustaks jäävad pallid värvisin Nitor tekstiilvärviga, ülejäänutele kleepisin vastava suurusega täpid ja pihustasin spreivärviga mustaks. Hiljem kui pallid olid kuivanud, sain kiled pallidelt eemaldada ning lõpptulemuseks oligi must pall, mille keskel oli vajalikus suuruses kollane täpp,” kirjeldas Saar ühte protsessidest.

Viimaseks etapiks oli pallide kleepimine 2,7 x 3 m alusele. “Selleks jälgisin tähelepanelikult oma kavandeid ja üritasin liimpüstoliga võimalikult sirgelt pallid üks haaval ritta sättida. See töö nõudis kõige rohkem aega, sest ma ei tahtnud vigu teha.” Kokku kulus taiese jaoks 1440 palli, 190 eurot ja 45 töötundi.

